

Vejrum i jernalderen (Ca. år 500 f.K.-850 e. K)

Bronzealderen efterfulgte stenalderen i et glidende forløb, men der er ingen særlige fund fra denne periode i Vejrum-området. Derimod har man fra jernalderen et af Danmarkshistoriens mest specielle fund – nemlig jernalderkrigeren fra Lundby, som menes gravlagt i første eller andet århundrede efter Kristi fødsel.

Det var Andreas Lundby, som drev Vester Lundby i årene omkring 1900, som havde fået lidt problemer med en gravhøj, der lå tæt ved slugten mellem Vester Lundby og Dalgaard. Netop på den tid var Dalgaard under flytning nede fra dalen til et nybyggeri på den nuværende placering ved vejen – den nuværende Lundbygade.

Andreas Lundby ville af hensyn til markarbejdet gerne have højen fjernet og havde allerede aftalt det med et arbejdshold, men han havde også på fornemmelsen, at andre uvedkommende var begyndt at fjerne genstande fra de gravkamre, der lå i udkanten af højen.

Jernalderkrigerens spydspids og dølle fra gravhøjen ved Vester Lundby. Foto: Nationalmuseet.

Han fik derfor hentet en uberørt urne ud af gravhøjen, sendte den til Nationalmuseet med en beskrivelse af situationen, og i januar 1901 dukkede museumsinspektør G. Sarauw op og foretog en udgravning.

Det første, Sarauw måtte undre sig over, var en meget fin stensætning omkring en næsten tre meter lang og halvanden meter bred trækiste. Hele gulvet under trækisten viste sig også at være brolagt, og selv om der ikke var meget kiste tilbage, kunne museumsfolkene konstatere, at den døde ud over den traditionelle opdækning med lerkar og gravgaver også havde fået sin fulde udrustning med sig. Der var spyd, lanse, kniv, skjold og sporer – det var faktisk kun hesten, der manglede, men til gengæld var der spænder fra hestens seletøj..., som det ses på billedet her.

Man hvad lavede en sådan kriger i Vejrum i begyndelsen af vor tidsregning?

Lis Helles Olesen, arkæolog ved Holstebro Museum, mener, at krigerens udrustning tyder på, at han hørte til en gruppe af ældre ledende mænd med kontrol over et område af en vis størrelse. Han kan f.eks. have haft ansvaret for den nordlige side af Vendeldiget, der i jernalderen gik fra Engsnap i Vejrum sogn til Skræddergaard i Asp sogn.

Vendeldiget menes opført på grund af de romerske troppers hærgen længere sydpå i Europa. Her har man fundet grave, der minder meget om Lundby-graven, og i Tyskland har man kunnet påvise, at hvervet som digets vogter gik i arv fra far til søn.

Kilder:

Lis Helles Olesen: Jernalderkrigeren i Vejrum. Struerfolk 2, Dalhus forlag 1987.

Kulturarvsstyrelsens oversigt over fund og fortidsminder.

Struer Museum.